

Hemmert János festőművész januárban ünnepelte hetvenedik születésnapját. A jubileum alkalmából nyílt tegnap kiállítása a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában. A festőművésszel a tárlat megnyitása előtt négy nappal beszélgettünk Révai utcai műtermében, ahol egyenként mutatta be a még műtermében lévő kollázsfestményeket...

– ...Itt van például az Illés tüzes szekere című képem. Illésről nem írja a biblia, hol van eltemetve. Akkor hol van Illés? Felment a mennyországba. Hogyan? Tüzes szekéren. S mi volt az a tüzes szekér? Talán valamilyen égi jármű. Kész, nagy füstláng, és Illés eltűnt. És Jákob létrája? Jákob felment a létrán az ufóra, az meg elrepült vele, s jó napot. Komoly papokat kérdeztem Illés tüzes szekeréről, arról, hogy hová tűnt Illés, de nem igazán tudtak rá válaszolni.

● **Őn egyébként vallásos ember?**

– Szívesen forgatom a bibliát. Ehhez hozzátartozik, hogy a szekszárdi elemi iskolában rendkívül kemény pap tanította a hittant, s bizony nem egyszer megpofozott. Később az újszegedi Királyi Katolikus Tanítóképzőben akadtam össze a pappal, aki a végén már eretneknek kiáltott ki.

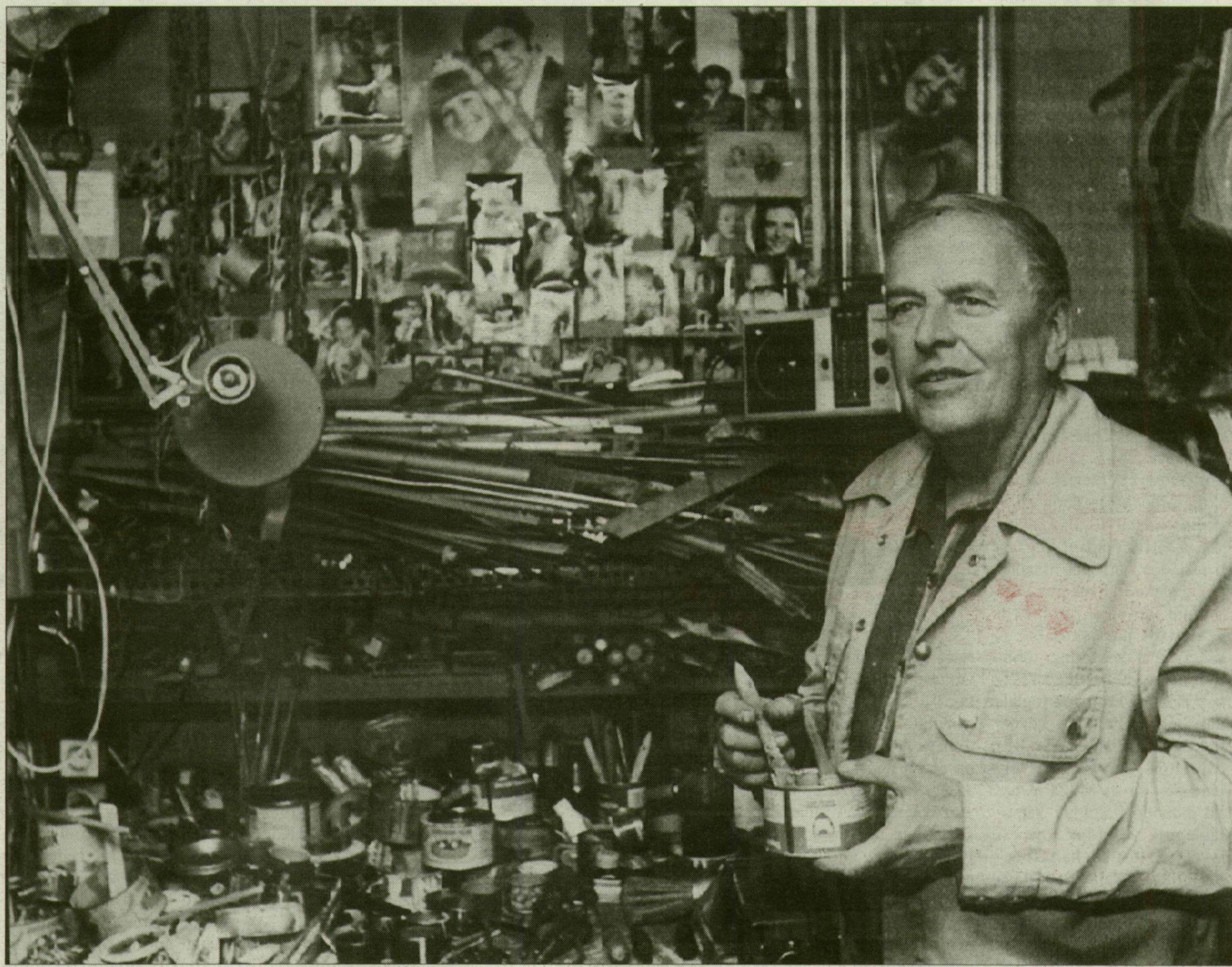
● **Miért?**

– Mert néha nem értettem egyet azzal, amit mondott. Aztán jött a háború, amely után más pap került a tanítóképzőbe. Vele már nyugodtan lehetett vitatkozni. De a kamaszgyerekek mind lázadók. Az ember életében van egy olyan időszak, amikor szemben áll az apjával, az anyjával, a tanáraival. Van, aki ezt tolerálja, van, aki nem. Szerintem az a jó szülő és tanár, aki ezt tolerálja, s a gyermekek gondolatait, véleményét figyelembe véve kapcsolódik be a vitába. Engem is többször próbára tettek a gyermekek a Radnóti-ban. Allandóan kérdeztek, s én segítettem nekik. Ezzel kapcsolatosan tudni kell, hogy a gyermekek csak kétszer kérdeznek, harmadszor már nem. Sőt, soha többet nem kérdezik azt a tanárt, aki úgymond elhajtja őket. Ezzel minősítik a pedagógust.

● **Retrospektív a kiállításra?**

– Igen. Harminckét év kollázsfestészete szerepel a tárlaton.

● Beszélgetés Hemmert János festőművésszel „Mire bejött, lángolt a vezeték a falban”

„Az alkatrészek elhíhető absztrakt képszerkezetet kell, hogy teremtsenek.” (Fotó: Karnok Csaba)

● **Azt vallotta a Szegedi festők című könyvben, hogy műveivel szeretné megállítani egy pillanatra a „nem tudja, hová rohanó” embertársait. Képei viszont olyan expresszív és lendületesek, mint rohanó embertársai. Nincs ez ellentétben egymással?**

– Nincs, hiszen pontosan az expresszivitás állítja meg az embert! Gondolja csak meg! Egy Derkovits-famet-szet mellett nem tud elmenni az ember, mert az egyszerűen megállítja a vonalaival és a foltaival. Ez olyan, mint amikor a gyermekek beszélgetnek órán, s a tanár tapsol egyet. Abban a pillanatban leáll a duma, s mindenki ráfigyel. Amerikában pedig előveszik a coltot az ivóban, és belelőnek a plafonba.

● **Mi alapján válogat a képelemek között? Mi tart fontosnak, illetve kevésbé fontosnak?**

Hemmert-adatbank

Hemmert János 1927. január 5-én született Szekszárdon. Az újszegedi tanítóképzőben érettségizett 1949-ben. 1952-ben kapott rajz szakos diplomát a Szegedi Pedagógiai Főiskolán. Vinkler László és Kopasz Márta növendéke, majd a rajz tanszéken tanársegéd. 1962-ig a tanítóképző tanára. 1962-től nyugdíjba vonulásáig, 1988-ig a Radnóti Miklós Gimnázium tanára. 1990-től a JATE Régészeti Tanszékének külső előadója. Tagja a szegedi Szépművészeti Céhnek.

Díjai, elismerései: Szeged városi tár-

lat III. díja (1963), Pedagógus Képzőművészek I. díja és Vinkler-émlékérem (1991). Egyéni tárlatai: Szeged (1964, 1968, 1988, 1991, 1995, 1997), Szekszárd (1969), Kiskunhalas (1980), Gödöllő (1991), Hódmezővásárhely (1994).

Közösségi alkotásai: Györffy-gyűrű, Jávorka Sándor emléklasztika – JATE Fűvészkert (1978), Tudományok szim-bólumai – JATE (1978), Magyar László emlékoszlop – Ötömös (1990), Dr. Becker Vendel emléktábla – Szeged (1991), Információs táblák – Szeged (1993).

– Ami megtetszik jártomban-keltemben, azt összegyűjtöm. Ahogyan az írónak megtetszik egy téma, ugyanúgy engem is megragad egy anyag. Gondolatokat ébreszt bennem, s akkor úgy indul be az alkotás folyama-

ta, hogy további alkatrészeket keresek a képhez. Van nekem mindenféle ketyerém. Amikor például leégett a JATE R 20-as számítógépe, s az összeolvadt darabokat kivettem a MÉH-be, én éppen ott turkáltam aprólékok

után, s bizony akkor az R 20-asból is vittem haza egy szatyorral.

● **Amikor meglátja a fogaskerekeket, színes ellenállásokat és csavarokat, már tudja hová, milyen kompozícióba építi**

be, vagy csak gyűjti, gyűjtögeti őket azzal, hogy majdcsak jó lesz valamire?

– Van, amit csak úgy gyűjtök. Persze ez nem jelenti azt, hogy egy fogaskerék láttán nem indulnak be az én fogaskerekeim is. Ez olyan, mint a tájképfestés, amit egyébként hosszú éveken át műveltem. Ha megtett egy fa vagy egy tanya, akkor lefestettem. A kollázs-festést ugyanolyan kompozíciós szabályok szerint kell művelni, mintha az ember rendes ecsettel fest, csak itt pluszba jön a plasztika. S ha valamilyen alkatrész kell a képhez, az benne van a dobozban.

● **Akkor jó, hogy összegyűjti őket.**

– Igen. Fontos, hogy az embernek legyenek ilyenek a raktáron, mert ezt nem lehet úgy csinálni, hogy az ember szétszed egy kempingrádiót, s ami benne van,

azt felragasztja különféle képekre. Úgy nem az igazi. Az olyan hajánál fogva előrángatott valami. Az alkatrészek elhíhető absztrakt képszerkezetet kell, hogy teremtsenek.

● **Minek tartja magát? Szürrealistának? Anti-művészeknek?**

– Én inkább vad expresszionistának tartom magam. Azt mondta nekem egy bácsi a konzervgyári tárlaton, hogy olyanok a képeim, mint a fékcsikorgás. Muszáj rájuk odafigyelni, ugyanúgy, mint amikor nagyot fékez egy autó az utcán. Sokan egyébként elnevetik magukat a képeim láttán; s ez nekem jól esik. Úgy gondolom, hogy a nézőt először nem az alkatrészek, hanem a kompozíció fogja meg. Aztán persze rádöbben, hogy mi miből van, s mosolyog.

● **Marcel Duchamp a század elején körülbelül húsz olyan kész tárgyat, ipari terméket kreált, amelyeket műalkotásként mutatott be...**

– Duchamp polgárpukkasztásra készítette el a tárgyait. Nálam ez másképpen működik. Az én alkotásaim jelkép funkciójú tárgyak, objektumok.

● **Nem tervez külön kiállítást csak az objektjeinek?**

– Nem.

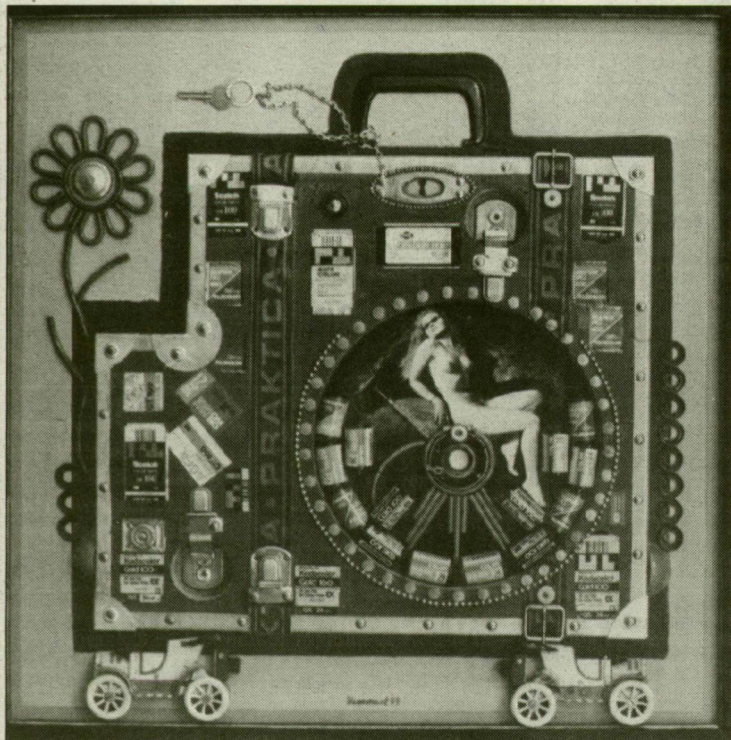
● **Miért?**

– Azért, mert festő vagyok, nem pedig szobrász.

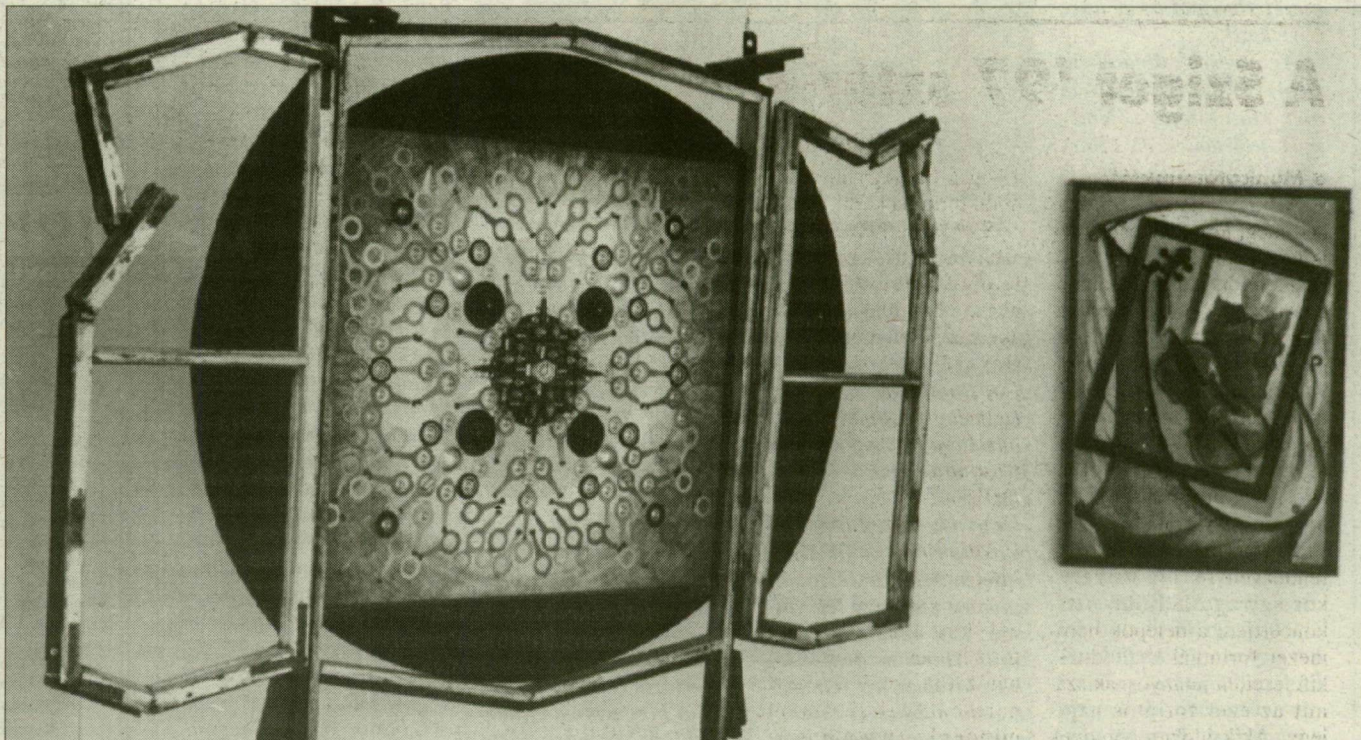
● **Pedig szobrásként indult.**

– Ez igaz. De végül nem szobrászok közé kerültem, hanem Vinkler Laci bácsihoz. A szobrászi vénám azonban megmaradt. S ha már itt tartunk, szeretném elmondani, hogy a családomban apám és a bátyám is épített rádiókat. Amikor például az apám a dinamikus hangszórók finom szerkezetét tekercselte, halálos csendben kellett ülni. Mindeközben a bátyámék elkészítették Szekszárdon az első cserkész rövid hullámú rádiót. Én, mivel hat évvel fiatalabb voltam a bátyámnál, akkoriban amolyan lándzsahordozónak számítottam. Nekem kellett például visszahoznom a nyílvesszőt, amikor a nagyok lövöldöztek. De aztán egyszer megdühödtem, és kilenc-tíz esztendőskoromban csináltam egy villámmotort, amely szépen be is indult. Rögtön hívtam apámat, nézze meg, de mire bejött, addigra lángolt a vezeték a falban. Úgy emlékszem, hatalmas pofonokat kaptam.

Szabó C. Szilárd

Merre ment a szép modell?

Balról jobbra: Ördögi új fegyver és Dankó Pista bűne